

ประกาศสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

เรื่อง มาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดสำหรับอาชีพแม่บ้าน

โดยที่สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้กำหนดสาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดสำหรับอาชีพแม่บ้าน ซึ่งบุคคลในสาขาวิชาชีพที่จะได้รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพแต่ละชั้นจะต้องมีมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในลักษณะงานตามที่สถาบันกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕๒ วรรคสอง แห่งข้อบังคับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้คุณวุฒิวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้คุณวุฒิวิชาชีพ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) จึงออกประกาศเพื่อกำหนดมาตรฐานอาชีพแต่ละชั้นตามที่กำหนดในสาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดว่าต้องมีมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในลักษณะงานที่จะได้รับการรับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพในสาขาอาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เรื่อง มาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดสำหรับอาชีพแม่บ้าน”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๓ มาตรฐานอาชีพในสาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดตามประกาศนี้เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในลักษณะงานในสาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดสำหรับอาชีพแม่บ้าน โดยสถาบันจะรับรองคุณวุฒิวิชาชีพชั้น ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ และชั้น ๕

ข้อ ๔ การดำเนินการทดสอบมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพในลักษณะงานในสาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดสำหรับอาชีพแม่บ้าน ตามที่กำหนดในหมวด ๒ สถาบันจะจัดเตรียมคู่มือเพื่อใช้สำหรับการทดสอบสมรรถนะของบุคคลที่มาขอรับการทดสอบความรู้ ทักษะ และความสามารถในสาขาวิชาชีพดังกล่าว

บุคคลจะได้รับคุณวุฒิวิชาชีพในสาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดสำหรับอาชีพแม่บ้านในระดับชั้นตามมาตรฐานอาชีพที่สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) กำหนดให้แก่บุคคลตามข้อ ๓ แห่งข้อบังคับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้คุณวุฒิวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๗ และต้องมีคุณสมบัติทั่วไปตามที่กำหนดในข้อ ๕๑ แห่งข้อบังคับดังกล่าวด้วย

การให้คุณวุฒิวิชาชีพในระดับขั้นตามอาชีพในสาขานี้ ผู้ประสงค์จะได้รับคุณวุฒิในอาชีวดังกล่าว ต้องเข้ารับการทดสอบสมรรถนะและผ่านการทดสอบสมรรถนะตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในสาขาอาชีพนี้

หมวด ๒
มาตรฐานอาชีพแม่บ้าน

ข้อ ๕ อาชีพแม่บ้าน คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น ๑ ผู้มีทักษะเบื้องต้น ต้องมีทักษะระดับฝีมือ และเทคนิคในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำความสะอาดภายในภายนอกบ้านและเครื่องใช้ได้ ดูแลรักษา เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ซักผ้ารีดผ้า และดูแลเสื้อผ้าให้พร้อมใช้งาน บริการอำนวยความสะดวกในเรื่อง การประกอบอาหาร บริการอาหารในครอบครัว ดูแลบุคคลในบ้าน สามารถแก้ปัญหาพื้นฐานในการ ปฏิบัติงานได้อย่างจำกัด ซึ่งมีการควบคุมดูแลจากนายจ้างหรือหัวหน้างานอย่างใกล้ชิด โดยประเมิน คุณวุฒิวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกใช้ ดูแลรักษา จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดภายในบ้าน โดยสามารถแยกประเภท ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดภายในบ้าน ใช้วัสดุอุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดภายในบ้าน และดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ภายในบ้าน

(๒) การทำความสะอาดภายในบ้าน โดยสามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ภายในบ้าน ทำความสะอาดภายในบ้านและดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดภายในบ้าน

(๓) การทำความสะอาดห้องน้ำ เครื่องสุขภัณฑ์และการจัดเครื่องใช้ในห้องน้ำ โดยสามารถ เลือกวัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดห้องน้ำและเครื่องสุขภัณฑ์ และทำความสะอาดห้องน้ำ และเครื่องสุขภัณฑ์ และการจัดวางเครื่องใช้ในห้องน้ำ

(๔) การเลือกใช้ ดูแลรักษา จัดเก็บวัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดภายนอก โดยสามารถแยกประเภทวัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดภายนอกบ้าน ใช้วัสดุอุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดภายนอกบ้าน ดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ภายนอกบ้าน มีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำทำความสะอาดภายนอกบ้าน

(๕) การทำความสะอาดพื้นและผนังภายนอกบ้าน โดยสามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นและผนังภายนอกบ้าน ทำความสะอาดพื้นและผนังภายนอกบ้าน และดูแลรักษาและจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นและผนังภายนอกบ้าน

(๖) การบำรุงรักษาและดูแลบริเวณภายนอกบ้าน โดยสามารถดูแลสนามหญ้าและสวน ดูแลทำความสะอาดรั้วบ้าน ถนนและทางระบายน้ำ และกำจัดขยะมูลฝอย

(๗) การปฏิบัติงานแบบมืออาชีพ โดยสามารถรักษาระยะบรรณในการปฏิบัติงานแม่บ้าน และมีทักษะการสื่อสาร

ข้อ ๖ อาชีพแม่บ้าน คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น ๒ ผู้มีทักษะฝีมือ ต้องมีทักษะระดับฝีมือและเทคนิคในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำความสะอาดภายในภายนอกบ้าน และเครื่องใช้ เล็กใช้ ดูแลวัสดุอุปกรณ์ เลือกผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดได้ ดูแลรักษาเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ชักผ้ารีดผ้า และดูแลเสื้อผ้าให้พร้อมใช้งาน บริการอำนวยความสะดวกในเรื่องการประกอบอาหาร บริการอำนวยความสะดวกในเรื่องการประกอบอาหาร บริการอาหารในครอบครัว ดูแลบุคคลในบ้าน สามารถแก้ปัญหาพื้นฐาน ได้แก่ ดูแลเรื่องความปลอดภัยในการใช้ผลิตภัณฑ์ ประยุกต์ใช้ความรู้ และเครื่องมือ ภายใต้การควบคุมของนายจ้างหรือหัวหน้างาน โดยประเมินคุณวุฒิวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ผ่านคุณวุฒิวิชาชีพแม่บ้าน ชั้น ๑ ผู้มีทักษะเบื้องต้น

(๒) ผ่านการประเมินหน่วยสมรรถนะของคุณวุฒิวิชาชีพแม่บ้าน ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๒.๑) การชักผ้าด้วยมือ โดยสามารถจำแนกผ้าสำหรับชักด้วยมือ จัดรอยเปื้อนบนผ้า เล็กใช้ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์สำหรับชักผ้าด้วยมือ และการปฏิบัติการชักด้วยมือ

(๒.๒) การชักด้วยเครื่องชักผ้า โดยสามารถจำแนกผ้าสำหรับชักด้วยเครื่องชักผ้า จัดรอยเปื้อนบนผ้า เล็กใช้ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์สำหรับเครื่องชักผ้า และการปฏิบัติการชักด้วยเครื่องชักผ้า

(๒.๓) การจัดเก็บเสื้อผ้า โดยสามารถแยกประเภทของเสื้อผ้าแต่ละชนิดและจัดเตรียมให้พร้อมใช้งาน และจัดเก็บเสื้อผ้าตามวิธีการและเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดเก็บเสื้อผ้าได้อย่างเหมาะสม

ข้อ ๗ อาชีพแม่บ้าน คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น ๓ ผู้มีทักษะเฉพาะทาง ต้องมีทักษะระดับฝีมือและเทคนิคในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำความสะอาดภายในและภายนอกบ้าน และเครื่องใช้ และการซ่อมบำรุงภายนอกบ้าน ได้แก่ ดูแลสนามหญ้าและสวน ทำความสะอาดรั้วบ้าน เล็กใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดสุญญากาศ และพื้นห้องน้ำ พื้นห้องประเภทต่าง ๆ จัดเตรียมห้องนอน ห้องรับแขก ห้องครัว ดูแลรักษาซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย บริการอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกในครอบครัว ดูแลรักษาซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ด้วยเทคนิคในการปฏิบัติงาน กระบวนการคิดและปฏิบัติที่หลากหลายวิธีสามารถใช้คู่มือ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายใต้การแนะนำของนายจ้างหรือหัวหน้างาน โดยประเมินคุณวุฒิวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ผ่านคุณวุฒิวิชาชีพแม่บ้าน ชั้น ๒ ผู้มีทักษะฝีมือ

(๒) ผ่านการประเมินหน่วยสมรรถนะของคุณวุฒิวิชาชีพแม่บ้าน ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๒.๑) การทำความสะอาดเครื่องเรือน โดยสามารถทำความสะอาดเครื่องเรือนประเภทไม้ โลหะ พลาสติก เครื่องหนัง และผ้าได้

(๒.๒) การรีดผ้าด้วยเตารีดไฟฟ้าธรรมดา โดยสามารถแยกประเภทของผ้าเหมาะสมกับการรีดด้วยเตารีดไฟฟ้าธรรมดา เล็กใช้ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์สำหรับรีดผ้าด้วยเตารีดไฟฟ้าธรรมดา รีดผ้าด้วยเตารีดไฟฟ้าธรรมดาตามขั้นตอน

(๒.๓) การรีดผ้าด้วยเตารีดไอน้ำ โดยสามารถแยกประเภทของผ้าเหมาะสมกับการรีดด้วยเตารีดไอน้ำ เลือกใช้อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์สำหรับรีดผ้าด้วยเตารีดไอน้ำ และรีดผ้าด้วยเตารีดไอน้ำตามขั้นตอน

(๒.๔) การซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุด โดยสามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์สำหรับซ่อมแซมเสื้อผ้าซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุดขั้นพื้นฐาน

(๒.๕) การจัดโต๊ะอาหาร โดยสามารถเลือกรูปแบบการจัดโต๊ะอาหาร เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดโต๊ะอาหาร

(๒.๖) การจัดเสิร์ฟ โดยสามารถเสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่มได้ถูกต้องตามหลัก การจัดวางอุปกรณ์เครื่องใช้ในการรับประทานอาหารตามชนิดของอาหาร และการเก็บล้างทำความสะอาดภาชนะ

(๒.๗) การดูแลเบื้องต้นสำหรับเด็กเล็ก โดยสามารถจัดอาหารให้เหมาะสมกับวัยเด็ก จัดเตรียมเสื้อผ้าและเครื่องใช้ส่วนตัวสำหรับเด็กเล็ก และการดูแลสุขภาพอนามัยสำหรับเด็กเล็ก

(๒.๘) การดูแลเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุในบ้าน โดยสามารถจัดเตรียมอาหารสำหรับผู้สูงอายุ การจัดเตรียมเสื้อผ้าเครื่องใช้ส่วนตัวสำหรับผู้สูงอายุ และการดูแลสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ

ข้อ ๘ อาชีพแม่บ้าน คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น ๔ ผู้ชำนาญการในอาชีพ ต้องมีทักษะระดับฝีมือและเทคนิคในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับทักษะทางความคิดและปฏิบัติแยกแยะการทำงานได้ครอบคลุม การปฏิบัติงานการทำความสะอาดภายในและภายนอกบ้าน และเครื่องใช้ การดูแลและซ่อมบำรุงภายนอกบ้าน ได้แก่ การดูแลสนามหญ้าและสวน ทำความสะอาดรั้วบ้าน การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดสุขภัณฑ์และพื้นห้องน้ำ พื้นห้องประเภทต่าง ๆ ทำความสะอาดรั้วบ้าน ถนนและทางระบายน้ำ บริการอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกในครอบครัว การดูแลรักษา ซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายให้พร้อมใช้ การจัดและปลูกต้นไม้ การดูแลวัสดุอุปกรณ์ สรุปลและการตัดสินใจแก้ปัญหาที่งานโดยใช้ทฤษฎีและเทคนิคอย่างอิสระด้วยตนเอง โดยประเมินคุณวุฒิวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ผ่านคุณวุฒิวิชาชีพแม่บ้าน ชั้น ๓ ผู้มีทักษะเฉพาะทาง

(๒) ผ่านการประเมินหน่วยสมรรถนะของคุณวุฒิวิชาชีพแม่บ้าน ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๒.๑) การทำความสะอาดเครื่องใช้ โดยสามารถทำความสะอาดเครื่องครัว เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ทำสวน

(๒.๒) การกำหนดรายการอาหาร โดยสามารถจัดอาหารได้เหมาะสมกับมือ จัดอาหารได้ตามหลักโภชนาการ และจัดสรรงบประมาณเพียงพอกับตำรับอาหาร

(๒.๓) การซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหาร โดยสามารถเลือกซื้ออาหารแต่ละประเภททำความสะอาดและเก็บรักษาอาหารแต่ละประเภท

(๒.๔) การใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการประกอบอาหารอย่างถูกวิธีและปลอดภัย โดยสามารถเลือกใช้ภาชนะและเครื่องมือในการประกอบอาหาร และเก็บล้างทำความสะอาดและจัดเก็บ อุปกรณ์ เครื่องมือได้ถูกวิธีและปลอดภัย

(๒.๕) การปรุงอาหาร โดยสามารถเตรียมวัตถุดิบในการประกอบอาหารตามตำรับอาหาร ปรุงอาหารตามขั้นตอน และปฏิบัติตามสุขอนามัยของผู้ปรุงอาหาร

(๒.๖) การควบคุมและสอนงาน โดยสามารถควบคุมการปฏิบัติงาน และสอนงาน และถ่ายทอดการปฏิบัติงานบ้าน

ข้อ ๙ อาชีพแม่บ้าน คุณวุฒิวิชาชีพ ชั้น ๕ ผู้เชี่ยวชาญในอาชีพ ต้องมีทักษะระดับฝีมือ และเทคนิคในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน มีส่วนร่วมในการวางแผน ได้แก่ การกำหนด อาหารการบริหารจัดการ และการกำหนดนโยบายขององค์กร โดยใช้ทฤษฎีและเทคนิคในการแก้ปัญหา อย่างอิสระ สามารถพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้แก่ การใช้เตารีดแบบธรรมดาและเตารีดแบบไอน้ำ อ่านภาษาต่างประเทศ และใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และสามารถอบรมและฝึกฝนบุคคลอื่นได้ โดยประเมินคุณวุฒิวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ผ่านคุณวุฒิวิชาชีพแม่บ้าน ชั้น ๔ ผู้ชำนาญการในอาชีพ

(๒) ผ่านการประเมินหน่วยสมรรถนะของคุณวุฒิวิชาชีพแม่บ้านเกี่ยวกับการวางแผนและแก้ปัญหางาน

หมวด ๓

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๐ ผู้ซึ่งผ่านการประเมินการทดสอบสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพตามคู่มือการประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน สาขาวิชาชีพธุรกิจบริการทำความสะอาดสำหรับอาชีพแม่บ้านก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าผู้นั้น ผ่านการประเมินการทดสอบสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพตามประกาศนี้ และให้มีสิทธิได้รับ คุณวุฒิวิชาชีพในชั้นตามที่กำหนดในประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

วีระชัย ศรีขจร

ผู้อำนวยการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ